

Neúspěch u podzimní maturity: Jak se mohou na další pokus připravit maturanti a jak by je mohl podpořit stát?

24.9.2026 - | EDUin

Představujeme souhrn konkrétních kroků, které mohou podniknout ti, kteří neuspěli u podzimního termínu maturitní zkoušky. EDUin upozorňuje na to, že v České republice existuje přehlížená skupina mladých lidí, kteří neuspěli u opravného termínu maturitní zkoušky a na další termín se často připravují souběžně se zaměstnáním bez pevně zaručené podpory. Nabízíme proto několik doporučení, která by mohla přispět k úspěchu těchto studentů u opravného termínu maturitní zkoušky.

Maturanti, kteří absolvovali maturitní zkoušku v podzimním termínu, se v tomto týdnu dozvěděli svůj výsledek u této zkoušky. EDUin představuje souhrn konkrétních kroků, které mohou udělat ti, kteří u zkoušky neuspěli. Mohou ji nejvýše dvakrát opakovat, celkem tedy mají tři pokusy (jeden řádný a dva opravné u každé jednotlivé povinné zkoušky). V opravném termínu opakuji pouze zkoušku nebo její část, u které neuspěli. Na dokončení celé maturity mají žáci nejvýše pět let od chvíle, kdy přestali být žákem školy.

V souhrnu nazvaném „Jak se připravit na další pokus o maturitu“, který navazuje na dříve zveřejněný „Manuál pro deváťáky“, EDUin uvádí konkrétní kroky, které mohou nyní podniknout ti, kteří v aktuálním termínu maturitní zkoušky neuspěli. V úvodu doporučujeme analyzovat, proč žák u zkoušky neuspěl. Pokud má maturant pochybnost o svém výsledku, může požádat o přezkum. Žádost o něj lze podat v případě didaktického testu do 30. září 2026 na MŠMT, u profilových zkoušek příslušnému krajskému úřadu nebo Magistrátu hl. m. Prahy do 10. října 2026.

„Pro přihlášení k jarnímu termínu maturitní zkoušky je potřeba hlídat si termín 1. prosince. Nejpozději do tohoto dne musí maturant podat přihlášku prostřednictvím školy, ve které úspěšně dokončil poslední ročník vzdělávání,“ vysvětluje analytička EDUinu Nikola Šrámková.

Doporučujeme zůstat v kontaktu se svou školou a obrátit se na bývalé učitele s prosbou o konzultaci, při které lze společně rozebrat, co při předchozím pokusu nevyšlo a na co je potřeba se při další přípravě zaměřit.

EDUin doporučuje zůstat v kontaktu se svou školou a obrátit se na své bývalé učitele s prosbou o konzultaci, při které lze společně rozebrat, co při předchozím pokusu nevyšlo a na co je potřeba se při další přípravě zaměřit. Zmíněný materiál upozorňuje i na to, aby žáci neopakovali stejný způsob přípravy, který v předchozích případech nevedl k úspěšnému složení zkoušky.

Důležité je také si nastavit realistický režim ve chvíli, kdy maturant v mezičase nastoupí do zaměstnání nebo na dlouhodobou brigádu. Je proto vhodné vyhradit si na přípravu k opakování zkoušky pravidelný čas anebo se domluvit s předstihem se zaměstnavatelem na úpravě pracovní doby krátce před zkouškou.

Neúspěšné u maturity nepřehlížíme, jasně definujeme jejich

podporu

EDUin upozorňuje i na to, že v České republice v tuto chvíli existuje přehlížená skupina mladých lidí, kteří úspěšně dokončili poslední ročník střední školy, ale nezvládli opravný podzimní termín maturitní zkoušky a čekají na její další termín. Ti přestali být hned 30. června žáky školy a ztratili status studenta a s ním spojené výhody (pokud se přihlásí k zářijovému opravnému termínu, stát za ně zdravotní pojištění a výhody hradí i během prázdnin do 31. srpna, popisuje web VZP). Přestože mají před sebou opravné pokusy, instituce, která je několik let vzdělávala a na maturitu připravovala, už vůči nim nemá jasně vymezenou podpůrnou roli jako během studia.

„Vzniká tak paradoxní situace. Ti, kteří u maturity neuspěli, někdy i opakovaně, a potřebují při přípravě větší podporu, se na ni najednou připravují z velké části sami a často souběžně se zaměstnáním. Ne každý si přitom může zaplatit doučování nebo si dovolit několik měsíců nepracovat a soustředit se pouze na maturitu,“ vysvětluje Nikola Šrámková.

„Vzniká tak paradoxní situace. Ti, kteří u maturity neuspěli, někdy i opakovaně, a potřebují při přípravě větší podporu, se na ni najednou připravují z velké části sami a často souběžně se zaměstnáním.”

Nikola Šrámková, analytička EDUinu

Podpora mladých lidí, aby střední vzdělání úspěšně dokončili, má vedle individuálních přínosů také ten ekonomický. Studie PAQ Research a IDEA při CERGE-EI odhaduje, že člověk, který dokončí alespoň střední školu, přispěje během života do veřejných rozpočtů v průměru přibližně o 2,8 milionu korun více než člověk, který skončí pouze se základním vzděláním. Investice do podpory těch, kterým k dokončení středního vzdělání zbývá právě závěrečná zkouška, proto může dávat smysl nejen z hlediska jejich další vzdělávací a pracovní dráhy, ale také z pohledu veřejných rozpočtů.

Doporučení EDUinu pro komplexní podporu těch, co neuspěli u maturitní zkoušky

- **Nenechat podporu skončit 30. června.** Není tím myšleno automaticky prodlužovat status žáka, ale zachovat mladému člověku po skončení školy alespoň omezenou podporu až do následujícího opravného termínu. Maturant, který úspěšně dokončil poslední ročník, ale neuspěl u maturity, by měl mít možnost využít například několik bezplatných konzultací z části, ve které neuspěl, případně další cílenou pomoc podle toho, co při zkoušce nezvládl. Rozsah takové podpory nemusí být velký, měla by ale být jasně vymezená a financovaná tak, aby nestála pouze na tom, zda má konkrétní učitel čas a je ochoten pomáhat bývalým žákům nad rámec své práce.
- **Po neúspěchu nabídnout individuální konzultaci a společně projít, co se stalo.** Po neúspěšném opravném termínu by škola měla bývalému žákovi nabídnout konzultaci, při které společně projdou, kterou zkoušku nebo její část nezvládl, o kolik bodů neuspěl a kde konkrétně body ztrácel. Důležité je rozlišit, zda mu chybí znalosti, nerozumí některým typům zadání, nestíhá pracovat v časovém limitu, neumí si dobře rozvrhnout řešení testu, nebo zda sehrály roli stres a samotná zkoušková situace. Součástí konzultace by zároveň měla být praktická informace o tom, kolik pokusů mu ještě zbývá, do kdy a kam se má přihlásit a kde může získat další materiály nebo pomoc.

U řady mladých lidí by přitom nemuselo být potřeba nic rozsáhlého. Několik dobře načasovaných konzultací mezi zářím a jarem může stačit k tomu, aby si maturant ujasnil, co přesně potřebuje do dalšího pokusu zlepšit, jak si přípravu rozvrhnout a na koho se obrátit, pokud se v průběhu roku zasekne. Z první konzultace by mohl vzniknout jednoduchý plán přípravy, který by byl konkrétní a realistický.

- **Automatické připomenutí termínu pro podání přihlášky.** Mladý člověk, který už několik měsíců do školy nechodí, mezitím nastoupil do práce nebo řeší jinou životní situaci, může poměrně snadno přehlédnout termín pro přihlášení k dalšímu zkušebnímu období. Přitom jde o administrativní překážku, které lze velmi jednoduše předejít. Stačil by automaticky vygenerovaný e-mail nebo zpráva s připomenutím termínu, informací o tom, kde přihlášku podat, a odkazem na další postup. Je potřeba rozhodnout, kdo by takové upozornění posílal, zda škola, zřizovatel, Cermat nebo MŠMT. Důležité ale je, aby odpovědnost nebyla ponechána jen na bývalém žákovi, který už se mimo školní systém pohybuje několik měsíců.
- **Lépe propojit školu, Úřad práce, kariérové poradenství a maturanta.** Pokud se neúspěšný maturant eviduje na Úřadu práce nebo hledá zaměstnání, nemělo by se na něj nahlížet pouze jako na člověka bez dokončeného středoškolského vzdělání, ale také jako na někoho, kdo má poslední ročník za sebou a stále má reálnou možnost maturitu dokončit. Pomohlo by proto jednoduché propojení školy, Úřadu práce a kariérového poradenství, díky kterému by mladý člověk dostal informace nejen o zaměstnání, ale také o tom, jak si nastavit pracovní režim tak, aby mu úplně nevytlačil přípravu na další termín. Smyslem není rozhodovat za něj, jakou práci má přijmout, ale počítat při poradenství s tím, že dokončení maturity může být v několika následujících měsících jeho důležitým cílem.
- **Silnější podporu směřovat tam, kde se neúspěch opakuje.** Stát by neměl sledovat pouze celkový podíl neúspěšných maturantů, ale také to, kde se opakovaný neúspěch dlouhodobě koncentruje, a to podle oborů, typů škol, regionů i jednotlivých škol. Pokud se někde vysoká neúspěšnost opakuje několik let, nestačí začít situaci řešit až ve chvíli, kdy bývalý žák potřeší přichází ke zkoušce. Je potřeba dívat se i na to, jak probíhá příprava během studia, zda škola dokáže včas rozpoznat žáky, kteří jsou ohroženi neúspěchem, a zda má možnost nabídnout jim intenzivnější podporu ještě v posledním ročníku, kdy jsou stále jejími žáky a je mnohem jednodušší s nimi pravidelně pracovat.
- **Sledovat, co se s neúspěšnými maturanty děje dál.** O samotných výsledcích maturity máme poměrně podrobná data, mnohem méně ale víme o tom, co se s neúspěšnými maturanty děje v dalších měsících a letech. Na systémové úrovni by proto mělo být možné anonymizovaně sledovat, kolik z nich uspěje při následujícím pokusu, kolik maturitu dokončí během zákonné pětileté lhůty, kolik vyčerpá všechny opravné pokusy a kolik už se ke zkoušce nebo ke studiu vůbec nevrátí. Víme tedy dobře, kolik lidí u maturity neuspěje, ale už méně víme, kolik z nich ji později dokončí a kolik se ke zkoušce nebo studiu už nevrátí.

Další zdroje:

- **Životní dráhy neúspěšných maturantů a maturantek - výzkumný projekt FF MUNI:**

Výzkum sledoval další vzdělávací a životní dráhy neúspěšných maturantů po dobu dvou let. Ukazuje mimo jiné, že s dalšími neúspěšnými pokusy mohou přibývat nové bariéry, zatímco podpůrné mechanismy postupně mizí. Autoři proto formulují doporučení nejen k prevenci neúspěchu, ale také k podpoře maturantů poté, co u zkoušky neuspějí.

Odkazy k tomu výzkumu:

- [Základní informace v článku na webu phil.muni.cz](#)
- [Informace o výzkumném projektu](#)
- [Recenzovaný článek k výzkumu](#)
- [Celá výzkumná zpráva](#)

<https://www.eduin.cz/clanky/neuspesni-maturanti-podpora>